

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 25.9.2009
COM(2009) 504 final

RAPORT AL COMISIEI

PRIVIND SUBSIDIARITATEA ȘI PROPORȚIONALITATEA

(al 16-lea raport privind o mai bună legiferare pentru anul 2008)

RAPORT AL COMISIEI

PRIVIND SUBSIDIARITATEA ȘI PROPORȚIONALITATEA

(al 16-lea raport privind o mai bună legiferare pentru anul 2008)

1. INTRODUCERE

Acesta este cel de al 16-lea raport privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, prezentat Consiliului European și Parlamentului European de către Comisie, în conformitate cu protocolul anexat Tratatului de instituire a Comunității Europene¹. Ca și în cazul raportului din 2007, prezentul raport nu acoperă aspectele mai ample legate de o mai bună legiferare², care au fost abordate în A treia analiză strategică a programului pentru o mai bună legiferare³.

2. CADRUL LEGAL ȘI INSTITUȚIONAL

2.1. Principiile subsidiarității și proporționalității

Definițiile subsidiarității și proporționalității sunt enunțate la articolul 5 alineatele (2) și (3) din Tratatul de instituire a Comunității Europene (TCE). Protocolul 30 anexat la tratat oferă mai multe detalii privind modalitatea în care ar trebui aplicate cele două principii.

Subsidiaritatea este un principiu director pentru stabilirea liniei de demarcație între competențele statelor membre și cele ale Uniunii Europene - cu alte cuvinte, *cine ar trebui să acționeze?* În cazul în care Comunitatea are competență exclusivă într-un anumit domeniu, este clar cine trebuie să acționeze, iar principiul subsidiarității nu se aplică. În cazul în care Comunitatea și statele membre au competențe partajate, principiul subsidiarității stabilește în mod clar o prezumție în favoarea luării de măsuri la nivelul statelor membre. Comunitatea ar trebui să acționeze doar în cazul în care obiectivele nu pot fi realizate satisfăcător de către statele membre (criteriul necesității) și acestea pot fi mai bine realizate de către Comunitate (criteriul valorii adăugate sau al eficacității comparate).

Subsidiaritatea este un concept dinamic, iar evaluarea sa va evolua în timp. Acest concept permite extinderea acțiunii Comunității, în limita competențelor sale, în cazul în care împrejurările cer acest lucru și, invers, înseamnă că acțiunea Comunității ar trebui să fie limitată sau să înceteze în cazul în care aceasta nu mai îndeplinește criteriul subsidiarității³.

¹ Protocolul (nr. 30) privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității (1997).

² COM(2009)15, 28.01.2009.

³ Punctul 3 din protocol.

Proportionalitatea este un principiu director în stabilirea modului în care Uniunea ar trebui să își exercite competențele, atât cele exclusive, cât și cele partajate (*care ar trebui să fie forma și natura acțiunii UE?*). Atât articolul 5 din TCE, cât și protocolul prevăd faptul că acțiunea nu ar trebui să depășească ceea ce este necesar pentru ca obiectivele tratatului să fie realizate. Orice decizie ar trebui să favorizeze opțiunea cea mai puțin restrictivă din acest punct de vedere.

2.2. Modalități de aplicare, posibilitatea de a prezenta observații și control ex-post

Toate instituțiile Uniunii trebuie să respecte ambele principii. Protocolul și Acordul interinstituțional din 1993 privind subsidiaritatea⁴ stabilesc obligații specifice, ale căror elemente-cheie sunt rezumate în continuare.

Comisia trebuie: să efectueze consultări ample înainte de a face propuneri legislative; să precizeze în expunerea de motive a fiecărei propuneri legislative temeiurile care permit să se concluzioneze că propunerea respectă principiile subsidiarității și proporționalității; să țină seama de sarcinile care revin Comunității, guvernelor naționale, autorităților locale, operatorilor economici și cetățenilor.

Parlamentul European și Consiliul trebuie să furnizeze o justificare privind subsidiaritatea pentru orice amendament prezentat de aceste instituții care afectează domeniul de aplicare al acțiunii comunitare⁵. În cazul aplicării procedurii de consultare sau cooperare, Consiliul trebuie să informeze Parlamentul în ceea ce privește poziția sa privind subsidiaritatea și proporționalitatea prin intermediul unei expuneri de motive⁶.

Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor își exprimă opiniile fie când sunt consultate, fie prin intermediul opiniilor din proprie inițiativă. „Conferința organelor specializate în afaceri comunitare” (COSAC) poate, de asemenea, să emită un aviz privind aplicarea principiului subsidiarității⁷.

Din septembrie 2006, Comisia a transmis noile propuneri legislative parlamentelor naționale, invitându-le să prezinte observații. Deși acest exercițiu depășește sfera aspectelor legate de subsidiaritate și proporționalitate, multe dintre comentariile parlamentelor naționale se referă la aceste principii.

În sfârșit, Curtea de Justiție și Tribunalul de Primă Instanță pot controla legalitatea actelor instituțiilor din punct de vedere al respectării principiului subsidiarității.

3. APLICAREA PRINCIPILOR DE CĂTRE COMISIE ÎN 2008

3.1. Modalitatea în care Comisia aplică aceste principii

În conformitate cu protocolul, Comisia este obligată să enunțe motivele pentru care aceasta consideră că o propunere legislativă respectă principiile subsidiarității și proporționalității.

⁴ Adoptat la 17.11.1993, JO C 329, 6.12.1993, p. 132.

⁵ Secțiunea 2 punctul 3 din Acordul interinstituțional privind subsidiaritatea din 1993.

⁶ Articolul 12 din protocol.

⁷ Articolul 6 din Protocolul privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană, Tratatul de la Amsterdam.

Comisia se achită de această obligație în diferite moduri: subsidiaritatea și proporționalitatea sunt examinate în cadrul evaluărilor impactului efectuate de Comisie pentru toate inițiativele sale majore, acestea fiind incluse în expunerile de motive și în considerentele propunerilor legislative.

O caracteristică importantă a sistemului Comisiei de evaluare a impactului este controlul de calitate independent oferit de Comitetul de evaluare a impactului (CEI). În avizele sale, CEI recomandă ameliorări ale principalelor elemente din evaluările de impact, inclusiv în ceea ce privește evaluarea subsidiarității și a proporționalității. Avizele CEI fac parte din procesul intern al Comisiei de luare a deciziilor și sunt disponibile, de asemenea, pentru celelalte instituții și pentru publicul general după adoptarea de către Comisie a inițiativei legislative respective.

În raportul CEI pentru anul 2008 se arată că numărul de recomandări ale CEI legate de subsidiaritate și proporționalitate a înregistrat o creștere (48 în 2008 față de 29 de cazuri în 2007). Pe baza activității desfășurate de CEI și având în vedere „grila de evaluare” elaborată de Comitetul Regiunilor pentru activitatea sa în domeniul subsidiarității⁸, Comisia și-a îmbunătățit îndrumările privind analiza subsidiarității și proporționalității în orientările revizuite privind evaluarea impactului, adoptate în ianuarie 2009. În prezent, acestea conțin două seturi de întrebări⁹ explicite, bazate pe protocolul 30, care ar trebui să contribuie la îmbunătățirea calității analizelor în evaluările impactului. De exemplu, întrebările se axează pe existența aspectelor transnaționale, care ar putea fi un indiciu al faptului că, singure, statele membre nu pot atinge obiectivele în mod satisfăcător.

3.2. Exemple privind modul în care Comisia a aplicat aceste principii în evaluările impactului

*Pachetul privind concilierea*¹⁰. Acest pachet constă în două directive revizuite: o directivă privind protecția lucrătoarelor însărcinate (prin care se extinde dreptul la concediu de maternitate de la 14 la 18 săptămâni, menținându-se, în principiu, nivelul integral al salariului) și o directivă privind soții colaboratori și lucrătoarele independente (prin care se acordă soților colaboratori, la cerere, aceeași protecție socială ca a partenerului independent). Rezultatele inițiale ale evaluării impactului au arătat că, în special în ceea ce privește cea de a doua propunere, costurile de punere în aplicare ar fi semnificative pentru anumite state membre. Prin urmare, pentru a păstra proporționalitatea anumitor măsuri cu obiectivele, Comisia a propus ca aplicarea acestora să fie facultativă pentru statele membre.

*Cote reduse de TVA pentru serviciile locale*¹¹. Propunerea Comisiei de reducere a cotelor de TVA pentru serviciile cu utilizare intensivă a forței de muncă permite o mai mare flexibilitate a statelor membre în stabilirea cotelor de TVA pentru serviciile în care dimensiunea pieței interne este neglijabilă. Acesta este un exemplu privind modul în care o nouă abordare a aplicării unui text legislativ poate conduce la diminuarea gradului de intervenție al UE.

⁸ <http://subsidiarity.cor.europa.eu/Help/tabid/283/Default.aspx>

⁹ SEC(2009)92, 15.1.2009; a se vedea secțiunea 5.2 pentru principiul subsidiarității și secțiunea 7.2 pentru principiul proporționalității.

¹⁰ COM(2008)636 și COM(2008) 637, 3.10.2008.

¹¹ COM(2008)428, 7.7.2008.

*Directiva privind tratamentul egal al persoanelor încadrare în muncă*¹². Propunerea de punere în aplicare a principiului tratamentului egal al persoanelor indiferent de religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală conține o serie de garanții care permit o identificare clară a domeniilor în care statele membre rămân competente (de exemplu conținutul educațional, caracterul laic sau religios al statului, recunoașterea sau nu a căsătoriilor între persoane de același sex). Ca răspuns la îngrijorările legate de faptul că măsurile privind persoanele cu handicap ar presupune costuri disproporționate pentru întreprinderi, Comisia a asigurat că propunerea se întemeiază pe conceptul de amenajare corespunzătoare, care este cunoscut întreprinderilor, fiind consacrat în Directiva privind egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă¹³. Propunerea Comisiei menționează factorii care trebuie luați în calcul atunci când se evaluează ceea ce este „corespunzător”, iar în expunerea de motive se explică modul în care propunerea respectă principiile subsidiarității și proporționalității.

Recomandarea Consiliului privind aspectele legate de droguri în mediul carceral. Comisia începuse să lucreze la o inițiativă prin care se recomanda statelor membre să adopte măsuri privind gestionarea aspectelor legate de droguri în mediul carceral. Aceasta ar fi urmat să completeze recomandările generale deja existente privind dependența de droguri. Evaluarea impactului a arătat faptul că exista o problemă legată de proporționalitate, având în vedere amploarea limitată a fenomenului, îngrijorările legate de proporționalitate fiind unele dintre motivele pentru care Comisia a continuat acest proiect.

În multe alte cazuri, CEI a solicitat o analiză mai aprofundată a subsidiarității, de exemplu în ceea ce privește: propunerea de regulament privind drepturile călătorilor din transportul cu autobuzul și autocarul¹⁴, propunerea de directivă privind performanța energetică a clădirilor¹⁵, propunerea de directivă de facilitare a aplicării transfrontaliere a normelor în domeniul siguranței rutiere¹⁶, propunerea de directivă privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice¹⁷, propunerea de regulament în ceea ce privește distribuirea produselor alimentare către persoanele cele mai defavorizate¹⁸, propunerea de regulament în vederea instituirii unui program de încurajare a consumului de fructe în școli¹⁹, propunerea de directivă privind etapa a II-a de recuperare a vaporilor de benzină în timpul alimentării autoturismelor la stațiile de benzină²⁰. Site-ul internet al Comisiei privind evaluarea impactului oferă mai multe informații privind aceste cazuri²¹.

¹² COM(2008)426, 2.7.2008.

¹³ 2000/78/EC, 27.11.2000.

¹⁴ COM(2008)817, 4.12.2008.

¹⁵ COM(2008)780, 13.11.2008.

¹⁶ COM(2008)151, 19.3.2008.

¹⁷ COM(2008)543, 5.11.2008.

¹⁸ COM(2008)563, 17.9.2008.

¹⁹ COM(2008)442, 8.7.2008.

²⁰ COM(2008)812, 4.12.2008.

²¹ http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm

4. IMPLICAREA CAMERELOR PARLAMENTARE NAȚIONALE

4.1. Avize transmise Comisiei

Începând din 2006, Comisia transmite parlamentelor naționale toate noile propuneri și a instituit o procedură de răspuns la avizele acestora²². Numărul avizelor primite de către Comisie aproape s-a dublat în fiecare an, de la 53 în 2006 la 115 în 2007 și 200 în 2008²³. Acest lucru denotă faptul că parlamentele naționale organizează progresiv mecanismele necesare pentru a răspunde inițiativelor Comisiei. Cu toate că domeniul de aplicare al acestui exercițiu este mai amplu decât subsidiaritatea și proporționalitatea, parlamentele naționale au ridicat în mod frecvent aceste probleme. De exemplu:

*Propunerea privind drepturile pacienților în cadrul asistenței medicale transfrontaliere*²⁴. Comisia a primit trei de avize. Senatul francez a insistat asupra faptului că, pentru a respecta principiile subsidiarității și proporționalității, propunerea ar trebui să recunoască faptul că organizarea serviciilor medicale este de competența statelor membre. Ambele camere ale parlamentului olandez au declarat că nu sunt clare motivele pentru care ar trebui adoptată o măsură la nivel european, exprimându-și îndoiala în legătură cu respectarea suveranității naționale în ceea ce privește organizarea și finanțarea sistemului de sănătate și în legătură cu alegerea instrumentului legislativ (o directivă). Bundesratul german a subliniat faptul că serviciile de asistență socială ar trebui excluse din domeniul de aplicare al directivei și a susținut că utilizarea articolului 95 din TCE ca temei juridic nu ar trebui să fie folosită pentru a eluda limitele impuse prin articolul 152 acțiunii Comunității în domeniul sănătății. De asemenea, Bundesratul a insistat asupra faptului că articolul 5 din propunere, care confirmă responsabilitatea statelor membre în ceea ce privește organizarea sistemelor de sănătate, ar trebui consolidat mai mult. Răspunzând avizelor parlamentelor naționale, Comisia a declarat că, în conformitate cu articolul 152 alineatul (5) din TCE, statele membre ar urma să rămână responsabile de organizarea și prestarea serviciilor medicale și de îngrijire medicală, precum și, în special, de stabilirea drepturilor pacienților și a modului în care trebuie asigurată asistența medicală. Răspunzând avizului Bundesratului german, Comisia a susținut, de asemenea, că directiva propusă vizează standardele serviciilor de sănătate oferite, dar nu acoperă nici rambursarea asistenței sociale, nici bunăstarea victimelor.

*Propunerea privind statutul societății private europene*²⁵. Bundesratul german și-a exprimat îndoiala în ceea ce privește respectarea subsidiarității și posibilitatea ca armonizarea propusă să atingă obiectivele propuse. Ambele camere ale parlamentului olandez au solicitat o justificare clară a temeiului juridic. Acestea au dorit să evite situația în care normele naționale care interzic abuzurile ar putea fi ocolite folosindu-se normele europene. De asemenea, acestea au pus sub semnul întrebării valoarea adăugată a inițiativei și previziunile Comisiei privind utilizarea efectivă a societății europene. În răspunsul său către Bundesratul german, Comisia a subliniat faptul că includerea obligativității existenței unui element transfrontalier pentru instituirea unei societăți private europene ar fi incompatibilă cu obiectivele propunerii, în special acela de a contribui la completarea și îmbunătățirea funcționării pieței interne și de a spori accesibilitatea acestora pentru IMM-uri.

²² „O agendă pentru cetățeni – rezultate pentru Europa”, COM(2006)211, 10.5.2006.

²³ Anexa 1 conține evidență a țărilor care au trimis avize Comisiei.

²⁴ COM(2008)414, 2.7.2008.

²⁵ COM(2008)396, 25.6.2008.

*Comunicarea un „Small Business Act” pentru Europa*²⁶. Bundesratul german și-a exprimat o oarecare îngrijorare privind subsidiaritatea, de exemplu privind programul școlilor europene de promovare a spiritului antreprenorial. Pe de altă parte, Senatul italian a aprobat toate principiile din *Small Business Act*. În răspunsurile sale, Comisia a invitat atât Bundesratul german, cât și Senatul italian să participe în mod activ la procesul de monitorizare, și în special să împărtășească cele mai bune practici în materie de politici și măsuri la nivel național și regional ce vizează IMM-urile, de exemplu în privința evaluării comparative.

Dacă va fi ratificat, Tratatul de la Lisabona ar urma să consolideze rolul parlamentelor naționale în procesul de luare a deciziilor la nivelul UE²⁷. Protocoalele 1 și 2 din tratat prevăd un sistem consolidat prin care parlamentele naționale își exprimă opiniile privind proiectele de propuneri legislative în ceea ce privește principiul subsidiarității. Acestea ar urma să fie informate în legătură cu toate propunerile legislative și, cu excepția cazurilor urgente și motivate corespunzător, vor avea la dispoziție opt săptămâni pentru a-și face cunoscut punctul de vedere²⁸. Parlamentele naționale ar avea dreptul să transmită Comisiei un aviz motivat, atunci când consideră că o propunere legislativă europeană nu respectă principiul subsidiarității²⁹. În funcție de numărul de parlamente naționale care răspund, tratatul prevede două mecanisme – „cartonașul galben” și „cartonașul portocaliu” – conducând la o examinare și la o posibilă revizuire sau retragere a propunerii. Tratatul conține, de asemenea, noi dispoziții privind controlul judiciar *ex-post*: parlamentele naționale³⁰ și Comitetul Regiunilor ar urma să poată sesiza Curtea Europeană de Justiție cu cazuri de presupuse încălcări ale principiului subsidiarității³¹.

4.2. Activitățile legate de subsidiaritate efectuate de COSAC

În 2008, Conferința organelor specializate în afaceri comunitare ale parlamentelor din Uniunea Europeană (COSAC) a efectuat două noi exerciții legate de subsidiaritate pentru a stimula procedurile propuse în temeiul Tratatului de la Lisabona. În cadrul acestor activități, Comisia a primit 27 de avize.

*Decizia-cadru a Consiliului privind combaterea terorismului*³². În total s-au primit 12 avize. Doar Camera Comunelor din Regatul Unit a emis un aviz negativ privind respectarea principiului subsidiarității. 5 camere ale parlamentelor naționale au cerut Comisiei să clarifice anumite aspecte legate de subsidiaritate și alte 5 au cerut clarificări privind legătura cu Convenția Consiliului Europei privind prevenirea terorismului.

²⁶ COM(2008)394, 25.6.2008.

²⁷ Protocoalele 1 și 2.

²⁸ Articolul 4 din Protocolul privind rolul parlamentelor naționale în cadrul Uniunii Europene.

²⁹ Este vorba despre: propunerile Comisiei Europene, inițiativele unui grup de state membre (a se vedea cooperarea în materie penală), inițiative ale Parlamentului European, cereri ale Curții Europene de Justiție, recomandări ale Băncii Centrale Europene și cereri ale Băncii Europene de Investiții de adoptare a unui act legislativ la nivel european.

³⁰ Prin intermediul unei acțiuni notificate de statul membru în conformitate cu ordinea sa juridică internă, în numele parlamentului național sau a unei camere a acestuia.

³¹ Punctul 8 din Protocolul privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității.

³² COM(2007)650, 6.11.2007.

*Directiva privind tratamentul egal al persoanelor în alte domenii decât încadrarea în muncă*³³. S-au primit 15 avize privind această propunere, dintre care 14 au fost avize pozitive privind subsidiaritatea. Singurul aviz negativ a venit din partea Senatului ceh.

5. APLICAREA PRINCIPIILOR DE CĂTRE CONSILIU

*Directiva-cadru privind protecția solului*³⁴. Discuțiile aprinse pe tema acestei directive au fost menționate în raportul din 2007 privind subsidiaritatea și proporționalitatea. În pofida eforturilor președinției, sprijinite de Comisie, Consiliul nu a reușit să ajungă la un acord politic privind această directivă în decembrie 2007. Compromisul final, care oferea un grad mare de flexibilitate statelor membre și presupunea costuri reduse pentru punerea în aplicare a directivei, nu a fost acceptat de o minoritate de blocaj, din motive legate de subsidiaritate și proporționalitate. Discuțiile la nivel tehnic au continuat în 2008.

*Directiva privind obligațiile de publicare și de traducere impuse anumitor forme de societăți comerciale*³⁵. Una dintre prevederile acestei propuneri înlătură obligația de a publica documentele societății pe suport de hârtie, acestea putând fi publicate pe o platformă electronică centrală, scopul fiind de a reduce costurile suportate de societăți. Unele state membre, care împreună formează o minoritate de blocaj, doresc să se mențină sistemul care permite statelor membre să continue să solicite publicarea în presa națională sau locală pe cheltuiala societăților. Două state membre, întemeindu-se pe principiul subsidiarității, au subliniat că publicarea în ziarele naționale sau locale are valoare adăugată pentru societățile locale, în special în zonele în care acoperirea internet este limitată. De asemenea, cele două state au menționat nevoia de a menține această sursă de finanțare pentru presa națională.

*Directiva privind tratamentul egal al persoanelor în alte domenii decât încadrarea în muncă*³⁶. Germania s-a opus acestei propuneri din motive legate de subsidiaritate. Irlanda și-a exprimat aceleași îndoieli, iar Senatul ceh a adoptat o rezoluție în același sens. Aceste state consideră că propunerea depășește ceea ce este permis de temeiul juridic (articolul 13 din TCE) pentru a încuraja, sprijini și completa acțiunea statelor membre. Alte state membre (în special Țările de Jos și Italia), consideră, de asemenea, că propunerea nu este conformă cu principiul proporționalității, având în vedere costurile administrative și financiare pe care le presupune. Discuțiile privind această propunere continuă în Consiliu în cadrul președinției suedeze.

*Directiva-cadru privind protecția lucrătoarelor gravide*³⁷. Mai multe state membre (în special Țările de Jos), consideră că propunerea nu este conformă cu principiul subsidiarității: aceste state membre ar prefera să își mențină libertatea de a decide în legătură cu anumite aspecte care intră în domeniul de aplicare al propunerii, în conformitate cu practicile acestora și cu experiențele naționale.

*Cotele reduse de TVA*³⁸. Un stat membru a ridicat problema subsidiarității cu ocazia discuțiilor din cadrul Consiliului. Acest stat membru nu și-a exprimat îngrijorarea legată de

³³ COM(2008)426, 2.7.2008.

³⁴ COM(2006)232, 22.9.2006.

³⁵ COM(2008)194, 17.4.2008.

³⁶ COM(2008)426, 2.7.2008.

³⁷ COM(2008)637, 3.10.2008.

³⁸ COM(2008)428, 7.7.2008.

subsidiaritate în ceea ce privește propunerea Comisiei din 2008, cu toate că a ridicat obiecții întemeiate pe subsidiaritate în privința unui element al compromisului propus de președinția franceză (conform căruia fiecare solicitare a unui stat membru de a aplica a cotă redusă ar fi trebuit să fie supusă unei evaluări a impactului acesteia, în special din punct de vedere bugetar). Acest element nu a fost inclus în acordul politic la care s-a ajuns în cadrul Consiliului Afaceri Economice și Financiare din 10 martie 2009.

6. APLICAREA PRINCIPILOR DE CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN

În cursul anului 2008, Parlamentul European a adoptat două rezoluții care tratează, într-o anumită măsură, subsidiaritatea și proporționalitatea. În octombrie, Parlamentul a adoptat o rezoluție legată de raportul Comisiei privind „O mai bună legiferare 2006 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității”³⁹, ocazie cu care a abordat noul rol al parlamentelor naționale în legătură cu controlul subsidiarității. Inițiativa Comisiei de a trimite noile sale propuneri parlamentelor naționale și de a solicita reacțiile acestora a fost aprobată, însă pentru o mai bună derulare a acestui dialog, Parlamentul European consideră că trebuie să se dezvolte o abordare comună a principiilor subsidiarității și proporționalității.

A doua rezoluție care se axează pe aspecte legate de subsidiaritate reprezintă răspunsul Parlamentului la Cartea verde a Comisiei „*Către o nouă cultură a mobilității urbane*”⁴⁰. Deși Parlamentul consideră că mobilitatea urbană este de competența autorităților locale, acesta recunoaște rolul UE în dezvoltarea unei abordări europene integrate în legătură cu această chestiune. Deși UE nu ar trebui să legifereze în domeniul mobilității urbane, Parlamentul susține că Uniunea Europeană ar trebui să țină seama de „nevoile specifice transportului urban în acele domenii de politică în care are competențe legislative (de exemplu politica bugetară, politica de mediu, politica socială și a pieței forței de muncă, politica în domeniul concurenței, politica în domeniul industriei, politica regională și de coeziune, politica în domeniul transporturilor și al siguranței rutiere și politica în domeniul energiei)”.

7. APLICAREA PRINCIPILOR DE CĂTRE COMITETUL REGIUNILOR

În 2008, Rețeaua de monitorizare a subsidiarității din cadrul Comitetului Regiunilor și-a început al doilea an de activitate. Rețeaua funcționează prin intermediul unui site interactiv⁴¹ și vizează, în principal, instituțiile guvernamentale și parlamentare care reprezintă regiunile și orașele europene. Parlamentele naționale sunt invitate, de asemenea, să participe. Alte instituții de la nivel național și al UE pot urmări activitatea rețelei în calitate de observatori. Atunci când Comitetul Regiunilor emite un aviz privind o nouă politică sau o propunere legislativă, participanții înregistrați la rețea pot folosi un formular tipizat, în format electronic, pentru a-și exprima părerea în legătură cu respectarea principiului subsidiarității. În plus, raportorii Comitetului pot iniția consultări mai ample ale rețelei atunci când au nevoie de informații

³⁹ 2008/2045(INI), 21.10.2008.

⁴⁰ 2008/2041(INI), 9.7.2008.

⁴¹ <http://subsidiarity.cor.europa.eu>

suplimentare în activitatea lor privind subsidiaritatea și proporționalitatea. În 2008 au fost organizate trei consultări⁴².

Comitetul Regiunilor intenționează să folosească rețelele și platformele sale consultative, inclusiv Rețeaua de monitorizare a subsidiarității, pentru a oferi date Comisiei Europene în legătură cu posibilele efecte ale inițiativelor acesteia la nivel local și regional. Acest lucru va permite autorităților locale și regionale să participe la procesul (pre)legislativ într-un stadiu timpuriu și să contribuie la o mai bună evaluare a efectelor teritoriale ale propunerilor legislative și de politică ale UE.

8. APLICAREA PRINCIPIILOR DE CĂTRE CURTEA DE JUSTIȚIE

Cu toate că nu s-au înregistrat noi cazuri notabile de jurisprudență, pe rolul Curții există o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare care ar putea avea ca rezultat o decizie privind subsidiaritatea. La data de 13 februarie 2008, High Court of Justice (England & Wales) a adresat Curții Europene de Justiție o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare având ca obiect „Regulamentul privind serviciile de roaming”⁴³. În afară de întrebarea legată de temeiul juridic, High Court a întrebat Curtea Europeană de Justiție dacă regulamentul este lipsit de validitate „*prin faptul că stabilirea unui plafon pentru tarifele cu amănuntul al serviciilor de roaming încalcă principiul proporționalității și/sau principiul subsidiarității*”. Pronunțarea hotărârii este așteptată înainte de 2010.

9. CONCLUZII

Din analiza de mai sus reies trei concluzii generale. În primul rând, în timp ce aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității dă naștere de multe ori la divergențe de opinii în cadrul Consiliului, acest lucru este mai puțin frecvent în cadrul Parlamentului European, unde se pare că există un consens mai larg în legătură cu necesitatea unei acțiuni la nivelul UE și cu valoarea adăugată a acesteia. În al doilea rând, numărul de avize pe care le primește Comisia din partea parlamentelor naționale în legătură cu propunerile sale înregistrează o creștere rapidă, aproape dublându-se în fiecare an. Este de așteptat ca această tendință să continue dacă Tratatul de la Lisabona va fi ratificat, iar „cartonașul galben” și „cartonașul portocaliu” vor deveni operaționale. Acest lucru ar trebui să alimenteze și mai mult dezbaterile pe tema subsidiarității și proporționalității. În al treilea rând, evaluările impactului au devenit principalul instrument de abordare a aspectelor legate de subsidiaritate și proporționalitate în cadrul Comisiei, atunci când se pregătesc inițiative de politică. Comitetul de evaluare a impactului joacă un rol-cheie în acest sens, în timp ce orientările revizuite privind evaluarea impactului ar trebui să conducă la progrese suplimentare în acest domeniu.

⁴² (i) privind imigrația și locurile de muncă COM(2007)248, COM(2007)249, COM(2007)637 și COM(2007)638; (ii) privind drepturile pacienților în cadrul asistenței medicale transfrontaliere COM(2008)414; (iii) în ceea ce privește Cartea verde privind coeziunea teritorială, COM(2008)616.

⁴³ Cauza C-58/8 *Vodafone Ltd, Telefónica O2 Europe plc, T-Mobile International AG, Orange Personal Communications Services Ltd / Secretary of State for Business, Enterprise and Regulatory Reform*, privind Regulamentul (CE) nr. 717/2007.

Anexa 1: Numărul avizelor primite de la parlamentele naționale

	Camerele parlamentare naționale	Avizele primite
1	PT - Assembleia da República	65
2	DE - Bundesrat	18
3	SE - Riksdag	16
4	FR - Sénat	13
5	UK - House of Lords	12
6	DK - Folketing	11
7	CZ - Senát	11
8	IT - Senato della Repubblica	8
9	IE - Dáil Éireann and Seanad Éireann	7
10	IT - Camera dei deputati	6
11	NL - Staten Generaal	5
12	PL - Sejm	5
13	AT - Bundesrat	4
14	EL - Vouli ton Ellinon	3
15	DE - Bundestag	2
16	EE - Riigikogu	2
17	LU - Chambre des Députés	2
18	BE – Sénat/Senaat	2
19	CY - Vouli ton Antiprosopon	2
20	LV - Saeima	2
21	UK - House of Commons	1
22	CZ - Poslanecká sněmovna	1
23	BE - Chambre des Représentants/ Kamer van volksvertegenwoordigers	1
24	BG - Narodno sabranie	1
	Total:	200